

کنگره مونیخ

۱۹۷۵

U. I. A.

تنظیم و ترجمه

دکتر تقی لطفی

وکیل دادگستری

بطوریکه همکاران گرامی اطلاع دارند، بیست و پنجمین کنگره اتحادیه بین‌المللی وکلای دادگستری^۱ از تاریخ بیست و سوم تا بیست و هشتم سپتامبر ۱۹۷۳ با حضور نمایندگان ۳۹ کشور از قاره‌های مختلف جهان در شهر مادرید پایتخت اسپانیا برگزار شد. هیئت وکلای دادگستری ایران در این کنگره عبارت بود از آقایان دکتر باقر شریعت‌زاده مشاور، دکتر ناصر شیلاتی، حسن نزیه، دکتر جعفر بوشهری، دکتر محمود مشاور و غلامعلی سبحانی^۲.

رئیس وقت اتحادیه، آقای دل ولا ایتوریایگا^۳ وکیل دادگستری اسپانیایی مقیم مادرید بعد از ظهر روز دوشنبه ۲۴ سپتامبر ۷۳ کنگره را افتتاح نموده گفت، یکی از هدفهایی که اتحادیه بین‌المللی وکلای دادگستری تعقیب می‌کند و در ماده ۲/ب اساسنامه پیش‌بینی شده، عبارتست از تشکیل متناوب کنگره‌های بین‌المللی: «برای چندی این کنگره‌ها سالی یک‌بار تشکیل می‌شد. در زمان حاضر، به پیروی از نمونه تقریباً تمام سازمانهای بین‌المللی مشابه، هر دو سال یک‌بار تشکیل می‌شود...»
در باره محل اجلاس کنگره نامبرده اظهار داشت که یک‌مرتبه این فکر

1) Union Internationale des Avocats = U.I.A.

۲) ضمناً در فهرست قاره وکلای دادگستری پیوست بولتن شماره ۳ سال ۱۹۷۳ اتحادیه بین‌المللی وکلای دادگستری، نام اعضای گروه ایرانی بدین شرح است: آقایان محمدرضا جلالی‌نائینی ریاست کانون، دکتر پرویز کاظمی، دکتر احمد هومن، مهدی ملکی، دکتر محمد شاهکار، دکتر حبیب دادفر، دکتر محمود مشاور، دکتر محمدحسین موسوی، رافائل آقابیایان و دکتر عبدالکریم انواری.

3) Del Vella Iturriaga.

طرح شد که کنگره درکشور رئیس اتحادیه یا در پایتخت آن تشکیل نشود، زیرا میزبانی رئیس اتحادیه دلیل خاصی ندارد و تشکیل و سازمان دادن کنگره نباید به رئیس اتحادیه تکلیف و تفویض شود. - ولی امروزه برعکس فکر می‌کنند و می‌گویند، کنگره باید درکشور رئیس اتحادیه تشکیل یابد، چه در برگزاری هرکنگره شخصیتی لازم است که مساعی خود را در این راه بکار برد، کنگره را سازمان و مکاتبات را انجام دهد و از لحظه قبول ریاست تاجلسه اختتامیه به‌تمشیت امور و انجام وظیفه بپردازد. سپس دوگراندپره رئیس کانون وکلای دادگستری از کبک/کانادا به‌نماینده‌گی از امریکای شمالی و توفیق بن شیخ رئیس کانون وکلای دادگستری مقیم تونس به‌نماینده‌گی از قاره افریقا و دکتر ویاله از آرژانتین سخنانی درباره بعضی موضوعهای حقوقی ایراد کردند. آلبرت زورفلوه وکیل دادگستری از پاریس خلاصه کار جلسه‌های کنگره را اعلام، و لوسین ژانسون وکیل دادگستری مقیم بروکسل نیز امور اداری مربوط را مورد بحث قرار دادند.

موضوعهای حقوقی که درکنگره مادرید مورد بررسی و بحث و حلای وکلای دادگستری کشورهای گوناگون جهان قرارگرفت، در همین مجله^۴ بیشتر انعکاس یافته و تکرار آنها باتوجه به‌عنوان این مقاله که حاکی از کنگره آینده اتحادیه مزبور است، موردی ندارد. ولی از آنجاکه میان دوکنگره جدایی نیست و در فاصله میان دوکنگره تصمیمهای گذشته اجرا و برای کار بعدی زمینه‌سازی می‌شود، طبیعی است که شرایط فکری و طرزکار کنگره پیشین نیز بنوبه خود در اجتماع بزرگ آینده اتحادیه اثر می‌گذارد. از این نقطه نظر تعمق درآنچه که درکنگره مادرید گذشته، برای درک موقعیت کلی کنگره آینده و تکلیف وکیل دادگستری خالی از فایده نیست:

توفیق بن شیخ^۵ در جلسه افتتاحیه بنام «اتحاد بزرگ کشورهای افریقایی و بعضی کشورهای جهان سوم» گفتار حکیمانه‌ای زیرعنوان کانونهای وکلای افریقایی روبروی^۶ کانونهای اروپایی بسمع حاضران رسانید و درآن وضع وکالت دادگستری افریقایی را با وکالت بسبک اروپایی مقایسه نمود و به‌ارزیابی روشها و معیارها باتوجه به سنت دوستی و ملیت پرداخت. بن شیخ گفت:

وظیفه اصلی وکیل دادگستری عبارتست از دفاع از موکل خود در برابر بیعدالتی، پلیدی و تجاوزها به مال یا آزادی او. ولی این وظیفه نمی‌تواند انجام پذیرد مگر با استقلال و آزادی عمل.

(۴) شماره ۱۲۳، ص ۳ بعد، گزارش دکتر جعفر بوشهری؛ ش ۱۲۴، ص ۷۸ بعد، گزارش غلامعلی سبحانی.

5) Tewfik Ben Cheikh.

6) vis-à-vis.

تا چه حدی این شرایط در اروپا و در کشورهای افریقای تحقق یافته است؟

در اروپا: باید تأکید شود که سنتهای عرفی و سازمانهای استوار حرفه‌ای اجازه اشتغال به حرفه را در شرایطی می‌دهد که با وجود اختلاف درجه اثر، نزدیک به استقلال و آزادی هست. - سوی دیگر: کشورهای در حال رشد تنها سنتهای نامطمئن و تشکیلات نامشخص حرفه‌ای دارند.

کشورهای جوان در کوششهای خود برای نیل سریع به تشکیلات مجبور بوده‌اند که برای پی‌ریزی سازمانهای نئی خود به سنتهای فرهنگی خویش بنگرند و در همان حال از تجربه اروپاییان بهره بگیرند.

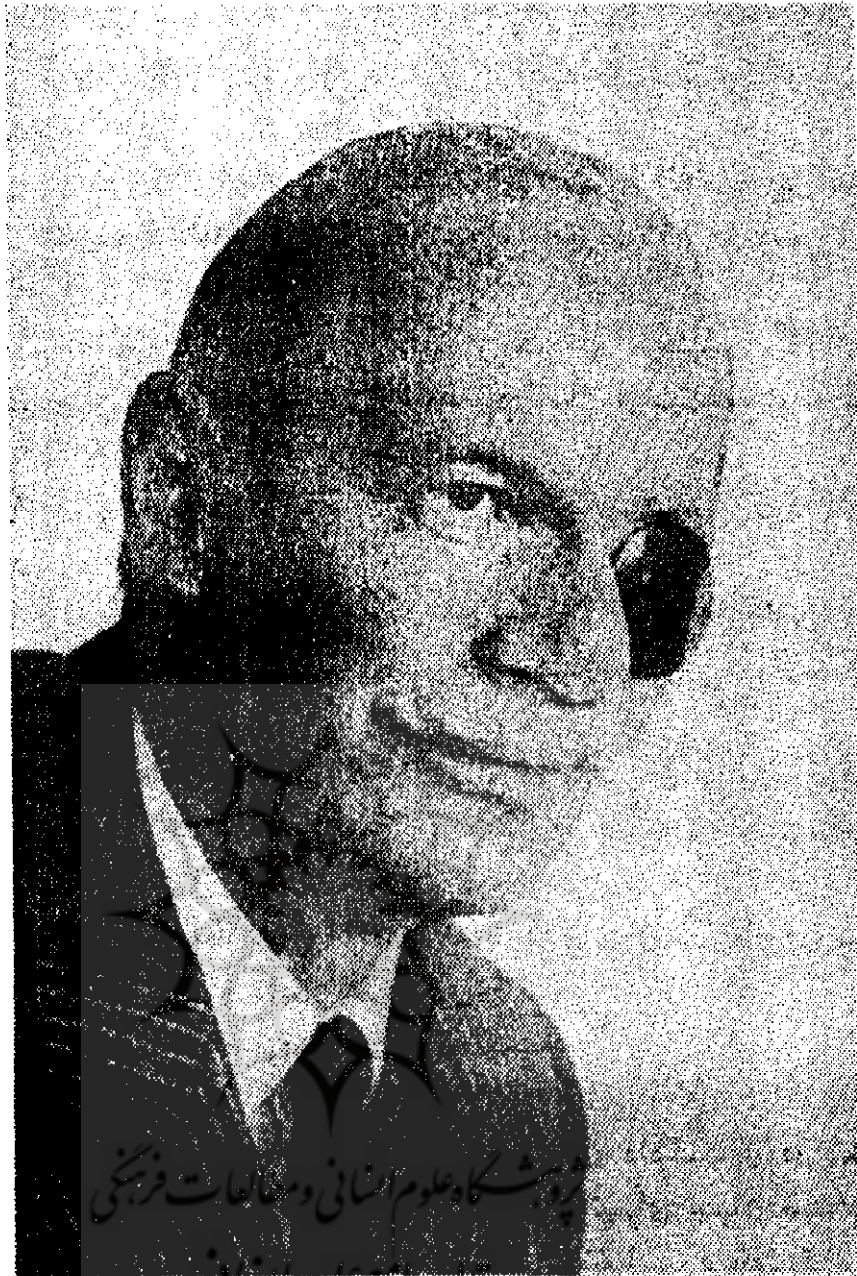
آنها در مساعی خود برای ایجاد دولتهای نو که بر عدالت استوار و بویژه با آزادی دفاع تضمین شده باشد، به غامضهای پیشرفت مادی و اخلاقی برمی‌خورند و این غامضها اجرای اصول بزرگ را بسیار دقیق و تابع شروط معین در عمل می‌سازد. رهبران این کشورها ضرور می‌دانند که آزادی و قدر و اعتبار به اندازه‌های معین داده شود.

کانونهای وکلای دادگستری افریقا می‌کوشند تا به آزادی هرچه بیشتر دفاع، براساس واقع‌بینی، نایل آیند. آنها از منابع خودی به نتیجه‌های مثبتی نیز رسیده‌اند و می‌بینند که با پشتیبانی مؤثر سازمانهای بین‌المللی، و بخصوص اتحادیه بین‌المللی وکلای دادگستری، می‌توانند دامنه این موفقیت را توسعه دهند.

در کشورهای اروپایی موکل با روح و نص قانون و هم با سازمان پیشرفته ماشینی زندگی اقتصادی و اجتماعی آشنا شده است. ولی وضع در کشورهای در حال پیشرفت چنین نیست، چه در اینجا آغاز ناگهانی یک زندگی جدید با خواستهای حقوقی و اخلاقی خود، مردم را بطرزی اجتناب‌ناپذیر غافلگیر کرده است.

کار وکیل دادگستری در اینجا طبیعت تربیتی دارد. او همانطور که دفاع می‌کند، تعلیم هم می‌دهد؛ همانطور که به حمایت از حقوق موکل می‌پردازد، توضیح هم می‌دهد. و در این عمل از اشتغال‌های فردی، چنانکه اغلب انگیزه حرفه در اروپاست، فراتر می‌رود و به آرمان پیشرفت ملی می‌پیوندد و خود را وابسته بدان می‌داند. - موکل که علم بر ساختمان ماشینی شهر جدید یافت، دیگر به مرتبه همشهری روشن بین ارتقا یافته است.

از اینروست که در تونس، کار وکیل دادگستری، قطع نظر از خصلت حرفه‌ای آن، در قلمرو خود ملی است، و بخصوص هدفهای اجتماعی را دنبال می‌کند. و باز هم در اینجا تجربه اتحادیه‌های بین‌المللی و حرفه‌ای و باریافتن در آنها، کمک لازمی به او خواهد بود...

هاینتس رودر
وکیل دادگستری آلمانی
رئیس اتحادیه بین‌المللی وکلای دادگستری

بن‌شیخ همچنین لزوم شرکت در فعالیت «اتحادیه بین‌المللی وکلای دادگستری»
را تأکید و آن روزی را آرزو کرد که وکیل دادگستری و موکل با هم برای افزایش
تفاهم و پیش‌برد صلح و احترام به قانون بطرزی فعال بکار و کوشش پردازند.

*

مجمع عمومی کنگرهٔ سی‌ونهم کشور ایران وکلای دادگستری در مادرید در پایان
اجلاس خود روز آدینه بیست‌وهشتم سپتامبر ۱۹۷۳ همکار آلمانی، آقای هاینتس رودر

7) President Heinz Rowedder.

وکیل دادگستری شهر مانهایم^۸ آلمان فدرال را به ریاست اتحادیه بین‌المللی وکلای دادگستری برگزید^۹. باین ترتیب پرزیدنت رودر عهده‌دار تشکیل‌کنگره بیست و ششم اتحادیه بین‌المللی وکلای دادگستری می‌باشد.

برطبق تصمیم کنگرهٔ مادرید بیست و ششمین کنگرهٔ اتحادیهٔ بین‌المللی وکلای دادگستری از تاریخ یکشنبه اول تا آدینه پنجم سپتامبر ۱۹۷۵ در شهر مونیخ آلمان برگزار خواهد شد.

هیئت‌رئیس جدید اتحادیه روز شنبه بیست و نهم سپتامبر ۱۹۷۳ در پایان کنگرهٔ مادرید برای اتخاذ تصمیم دربارهٔ تقسیم کار میان اعضای مختلف و بحث دربارهٔ کنگرهٔ ۱۹۷۵ (مونیخ) تشکیل جلسه داد.

موضوعهایی که برای بررسی و بحث و انتقاد و نتیجه‌گیری در کنگره ۱۹۷۵ مونیخ برگزیده شده، عبارتست از:

(۱) استیفای دیون در کشورهای بیگانه^{۱۰} (دنباله بحث پیشین)؛
گزارشگر اصلی این موضوع همکار پارسی، ژان-کلود ووگی^{۱۱} می‌باشد.

(۲) مسئولیت کارخانه^{۱۲}: خسارت ناشی از عیبهای فرآورده.
گزارشگر اصلی: همکار آلمانی ه. لانگک^{۱۳} از دوسلدورف؛ کمک گزارشگر، لانزورنا^{۱۴} از مادرید.

(۳) خبر مطبوعاتی^{۱۵}: وظیفه حرفه‌ای روزنامه‌نگار در حفظ اسرار، حدود خیرگزاری و دادن اطلاعات.
گزارشگر اصلی: هنوز اعلام نشده.

*

رودر، رئیس جدید اتحادیهٔ بین‌المللی وکلای دادگستری در آخرین جلسهٔ کنگره مادرید سخنرانی کوتاهی کرد. وی دگرگونیهای جهان صنعتی امروز و ضرورت هماهنگی وکالت دادگستری را با این دگرگونیها مورد بحث قرار داد. بنظر رودر وکیل دادگستری عصر ما نمایانگر یک ارزش دوجانبه است و این قدر و مرتبهٔ عالی و دشوار مستلزم آزادیها و تکلیفهایی است. از اینرو هر روزی که می‌گذرد، مزیت و لزوم آزادی و استقلال سازمان حرفه‌ای وکالت آشکارتر می‌گردد؛ ولی تأمین

8) 6800 Mannheim 1, Mollstraße 51, Bundesrepublik Deutschland.

۹) در همین جلسه انتخاب اعضای خزانه‌داری اتحادیه نیز صورت گرفت و از ایران آقای دکتر ب. شریعت‌زاده مشاور به‌سمت نایب‌رئیس خزانه‌دار اتحادیه برگزیده شد.

10) Recovery of debts in foreign countries.

11) Jean-Claude Woog.

12) Manufacturer's liability.

13) H. Lang.

14) A. Lansorena.

15) Press information.

هرچه بیشتر آزادی وکیل دادگستری در دفاع و احقاق حق بمعنای نفی سنتها نیست. و وکیل آزاد پای بند سنتهاست. باین تأویل وکیل دادگستری امروز می باید در اشتغال خویش به امر عدالت که برای بهبود رابطه های حقوقی است، به نظام بخشی و هماهنگسازی این رابطه ها با شرایط، پدیده ها و هدفهای نیک جهان پیرامون وکیل و موکل نیز توجه داشته در تحقق آرمان وکالت دادگستری بیش از پیش کوشش کند. اینک متن سخنرانی پرزیدنت رودر:

کار وکیل دادگستری در جامعه امروزی^{۱۶}

همکاران عزیزم،

رئیس شدن چیز مضحکی است. آدمی نمی داند که آیا اصلاً رئیس می شود یا نه، نمی داند چه وقت و نمی داند چرا رئیس می شود. بهر صورت حالا من رئیس هستم! و آنچه بتوانم انجام خواهم داد و از شما استدعای کمک دارم، چون برای نیل به موفقیت کمک شما بسیار لازم است. (چند جمله بزبان ایتالیایی؛ دنباله نطق بزبان آلمانی:)

همکاران محترم و عزیزم،

بگذارید سخن را به زبان مادریم ادامه دهم که عمری به من وفادار بوده و مرا همراهی نموده، و آنرا بی نهایت دوست می دارم.

مقام وکالت دادگستری در عصر ما دارای ارزش دوگانه^{۱۷} است. انقلاب صنعتی دوم، پیشرفت فنی گناه وحشت آور، غامضهای ناشی از اجتماع انبوه توده ها و حاکمیت فکری آن، باید همچنین بوسیله ما، و در حقیقت بحکم طبیعت حرفه ما بویژه در موارد نزاع زیر سلطه درآید، یعنی تنظیم و به نتیجه منطقی هدایت شود. مشکل ما همین است و تکلیف ما نیز همین. بیجهت نبود که یکی از موضوعهای این کنگره عبارت بود از کار وکیل دادگستری در جامعه امروزی. ما نه می توانیم و نه اجازه داریم از این تکلیف شانه خالی کنیم، و نه خواهیم کرد.

بدیهی است که اگر کلمات پیشرفت و عدالت تنها آگهی و اعلان، و چنانکه نادرهم نیست، بیش از اندازه یا نابجا بکار برده شود، هیچ چیز بدست نخواهد آمد. همچنین اگر سنتها از کار ما و از دلهای ما طرد شود، بازهم چیزی عاید نخواهد شد.

اما مقام وکیل دادگستری در عصر ما چیزی بیش از این طلب می کند. تکلیف ما عبارتست از دادن نظر مشورتی و کمک به آن کسی که بما اعتماد می نماید. این کمک تنها وقتی می تواند مؤثر باشد و آن نظر مشورتی تنها زمانی فایده تواند کرد که ما تکامل حقوق را از روی وجدان در خود

16) The Role of the lawyer in society today.

17) ambivalent.

پذیرا باشیم، و در برابر گرایشهای زندگی نو تباهل نکنیم. این حرف در بادی امر کاملاً سطحی است که باید کمک‌افزارهای فنی را درست همان‌گونه که در قلمرو اقتصاد معمول است، در خدمت خود بگیریم؛ ولی معنای دیگری هم دارد که ما بایست وظیفه خود و تکالیف خود را در يك ارتباط گسترده‌تری به‌بینیم. محل فعالیت ما دیگر تنها در دفترمان یا در تالار دادگاه نیست، بلکه بضرورت در قلمرو مؤسسات اقتصادی و اجتماعی نیز هست. ما باید بتوانیم نظر مشورتی خود را در موقع تنظیم قرارداد بدهیم، علم خود را در اختیار اتحادیه‌های اقتصادی بگذاریم و همچنین در حیطه حقوق عمومی یا حتی حقوق مالیاتها بعنوان متخصص نظر بدهیم. ما می‌بایست بتوانیم در تکمیل طرحهای قانونی از جنبه تخصصی همکاری کنیم، چنانکه این رویه برای مثال در جمهوری فدرال آلمان جاری است. البته به این هدف تنها زمانی خواهیم رسید که بتوانیم در حرفه خود نیز تخصص پیدا کنیم، و گروههای بزرگتر وکلای دادگستری تشکیل دهیم و برای کمک و همکاری سودمند با دیگر حرفه‌های مشاور حاضر و آماده باشیم. چنانچه در این لحظه همچنین مرتبه و مقام آزاد وکیل دادگستری را بمثابة عنصر لازم اولی ۱۸ اشتغال حرفه‌ای ما تأیید و تأکید نمی‌کردم، سخن من تمام نمی‌بود و موقعیت و تکالیف وکیل دادگستری را نیز فقط با نقص و اشتباه تفسیر نموده بودم. اگر در ضمیر همه اشخاص مربوط و بخصوص در ضمیر موکل این آرامش خاطر که گفتار و مقام وکیل دادگستری آزاد است، وجود نمی‌داشت، در این صورت نظر ۱۹ وکیل دادگستری چه معنایی می‌داشت یا ارزش دفاع از متهم چه می‌بود؟

وکالت دادگستری در همه عصرها از تکالیفی که آزادی دربر دارد، آگاه بوده است. و این حقیقت در این حلقه محتاج به تأکید نیست. و اینکه این فعالیت وکلای دادگستری متضمن انتخاب آزاد نمایندگان حرفه ۲۰ می‌باشد، در نزد همه ما يك امر بدیهی است. و تنها همین آزادی انتخاب است که اشتغال آزاد به حرفه محبوبمان را سرانجام برای ما تضمین می‌کند. بگذارید سخن را با تشکر مکرر از همه آنها که باکار خود در تشکیل این کنگره سهمی داشته و آنها که اجلاس آنها با کمک مالی خود ممکن ساخته‌اند، تمام کنم. و اجازه بفرمایید اضافه کنم که ما دوست همه وکلای دادگستری اسپانیا و از صمیم قلب به آنان وابسته هستیم.

18) Das Essentiale.

19) Rat; advice.

۲۰) مقصود سازمان انتخابی حرفه‌ای (کانون) وکلای دادگستری است.